

Handläggare
Erik Jondelius
Telefon: 08-50812098

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
19 september 2024

Remiss av Samråd om ny tunnelbana till Älvsjö, KS 2024/654

Anmälan av gemensamt remissvar

Sammanfattning

Region Stockholm har remitterat Samråd om ny tunnelbana till Älvsjö, till bland annat Stockholms stad för besvarande. Syftet med samrådet har varit att ge information och få in synpunkter på pågående arbete med lokalisering och utformning av tunnelbanan.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning, Kungsholmens stadsdelsförvaltning, Södermalms stadsdelsförvaltning, kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen, fastighetskontoret och Stockholms stadshus AB har i ett gemensamt tjänsteutlåtande lämnat synpunkter på samrådsunderlaget.

I tjänsteutlåtandet anger remissinstanserna att man är positiv till att en utbyggnad av tunnelbanan sker i enlighet med Sverigeförhandlingens ramavtal 6.

I tjänsteutlåtandet framgår att samrådet är en del av arbetet med att ta fram järnvägsplan, miljökonsekvensbeskrivning och tillståndsansökan enligt miljöbalken för tunnelbanan. Till våren 2025 ska förslaget till järnvägsplan ställas ut på granskning. Efter granskningen överlämnas den slutliga järnvägsplanen till Trafikverket för fastställelseprövning.

Södermalms stadsdelsförvaltning

Virkesvägen 3
Box 90 185
120 22 Stockholm
Växel 08-508-12-000
Fax
soder@stockholm.se
start.stockholm

Rörande teknikbyggnaden på Långholmen, (som är den plats som ovan mark påverkas av tunnelbanan inom Södermalms stadsdelsområde), framför kontoren att det är en utmaning att hitta en lämplig plats för en sådan byggnad på ön. Teknikbyggnadens storlek, cirka 160 kvadratmeter, riskerar att göra stor inverkan på

kultur, natur och rekreativa värden i området menar kontoren och tycker det är positivt om byggnaden kläs in i grönska.

Kontoren önskar i tjänsteutlåtandet att gångvägen som ska trafikeras av teknikbyggnadens servicefordon även fortsättningsvis består av grus, eftersom dagens parkupplevelse då behålls i så stor utsträckning som möjligt. Kontoren lyfter fram att gångvägen även i framtiden måste vara trafiksäker då en mindre lekplats ligger i direkt anslutning och det är många som rör sig i området.

I tjänsteutlåtandet informerar kontoren om att de för teknikbyggnaden kommer att bevaka frågorna om eventuella skyddsavstånd och skyddsåtgärder för elektromagnetiska fält och bullerpåverkan för att det ska bli en minimal påverkan på omgivningen.

Kontoren skriver också i tjänsteutlåtandet att den föreslagna platsen för teknikbyggnaden delvis ligger på en yta som arrenderas ut till Heleneborgs båtklubb vintertid och till husbilscampingen sommartid. Byggnaden kommer att innebära negativa konsekvenser för verksamheterna under båda produktions- och driftskede uppger kontoren, eftersom byggnaden kommer att påverka uppställningsytor och tillgänglighet till platsen. Med hänsyn till den begränsade marktillgången i området bedöms det av kontoren som svårt att uppbringa ersättningsytor för de båtuppställningsplatser som försvinner som en konsekvens av förslaget. Med anledning av detta förutsätter kontoren att FUT i den fortsatta planeringen av byggnaden har nära samverkan med befintliga verksamheter och nyttjanderättshavare i området.

Bakgrund

Kommunstyrelsen skickade 2024-05-22 en remiss innehållande ett samrådsunderlag från Region Stockholm, *Samråd om ny tunnelbana till Älvsjö*, till bland annat Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande. Syftet med samrådet har varit att ge information och få in synpunkter på pågående arbete med lokalisering och utformning av tunnelbanan. Staden har vid sex tidigare samråd yttrat sig om tunnelbanan till Älvsjö.

I april 2017 träffades, inom ramen för den statligt initierade *Sverigeförhandlingen*, överenskommelsen *Ramavtal 6 – Storstad Stockholm* samt tre objektsavtal. Avtalen reglerar bland annat kollektivtrafikobjekten tunnelbana Älvsjö-Fridhemsplan, Spårväg Syd, Roslagsbanan till City och tunnelbanestation Hagalund samt ökat bostadsbyggande och utbyggnad av några cykelstråk i Stockholms län. Projektet tunnelbanan Älvsjö-Fridhemsplan drivs

av Region Stockholm genom förvaltningen för utbyggd tunnelbana (FUT) med medverkan från Stockholms stad.

Utöver Södermalms stadsdelsnämnd har remissen sänts till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjös stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB.

Ärendet togs upp till beslut i kommunstyrelsen den 21 augusti 2024.

Ärendet

Nedan görs en sammanfattning av det gemensamma tjänsteutlåtandet som utgör svar på remissen. Se bilaga 1 för tjänsteutlåtandet i sin helhet. På nyatunnelbanan.se/alvsjo finns samtliga samrådshandlingar att läsa under ”Beslut och handlingar” i menyn till vänster på webbsidan och fliken ”Samråd maj – juni 2024”.

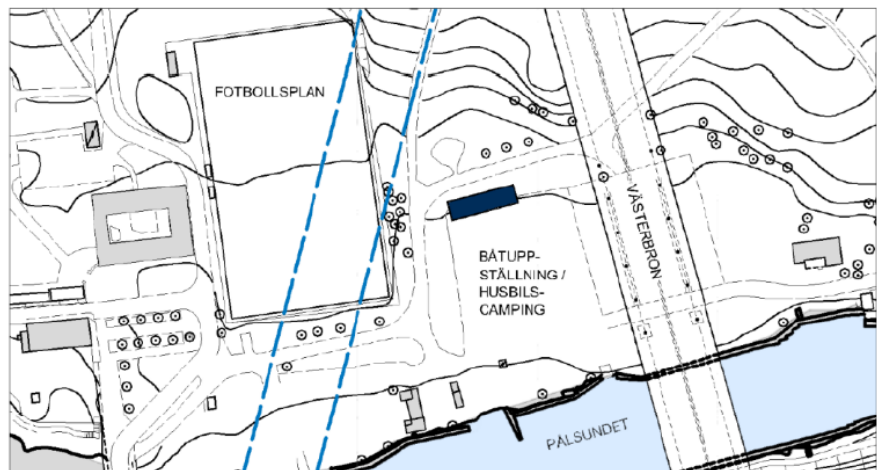
I tjänsteutlåtandet framgår att samrådet är en del av arbetet med att ta fram järnvägsplan, miljökonsekvensbeskrivning och tillståndsansökan enligt miljöbalken för tunnelbanan. Till våren 2025 ska förslaget till järnvägsplan ställas ut på granskning. Efter granskningen överlämnas den slutliga järnvägsplanen till Trafikverket för fastställelseprövning. En ansökan om tillstånd till grundvattenbortledning enligt 11 kap. 9 § miljöbalken kommer också att göras. Till ansökan om tillstånd tas en separat miljökonsekvensbeskrivning fram och ansökan prövas av mark- och miljödomstolen.

Det anges i tjänsteutlåtandet att tunnelbanan mellan Fridhemsplan och Älvsjö blir en helt fristående linje och att det planeras för fristående tåg. Plattformarna kommer att bli 75 meter istället för 140 meter, som dagens tunnelbana. Tunnelbanelinjen kommer att ligga djupt så plattformsrummen kommer att nås via hissar. Ovan mark planeras förutom stationer också luftutbytestorn, brandgastorn och en teknikbyggnad. Produktionstiden för tunnelbanan är cirka nio år.

I tjänsteutlåtandet beskrivs att några större förändringar har gjorts i järnvägsplanen sedan samrådet i november – december 2023. Dragningen av spårlinjen har delvis förändrats, främst mellan Fridhemsplan och Årstafältet. Motivet till justeringen är framför allt geotekniska förhållanden under Riddarfjärden och Liljeholmsviken. I syfte att optimera investeringskostnad och byggtid har bland annat

plattformsbredder minskats, spårtunnlar och en del stationer har justerats till mindre djupa lägen, stationers volymer och antal hissar har minskats och utrymningskonceptet har förändrats.

Det beskrivs vidare i tjänsteutlåtandet att det behövs en teknikbyggnad mellan stationerna Fridhemsplan och Liljeholmen och att den ska placeras på Långholmen. Teknikbyggnaden får en våning ovan mark samt källarplan. Byggnaden blir cirka 160 kvadratmeter ovan mark och den kommer att ligga på parkmark och på ett område för uppställning av båtar som idag arrenderas av Heleneborgs båtklubb. På sommaren hyrs båtuppställningsplatsen ut till Långholmens husbilscamping. Byggtiden för teknikbyggnaden beräknas bli cirka 1,5 år med start 2030.

Figur 1. Föreslagen placering teknikbyggnad på Långholmen.

Figur 2. Visualisering av teknikbyggnaden på Långholmen.

I tjänsteutlåtandet anges att stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret, Enskede-Årsta- Vantörs stadsdelsförvaltning, Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning, Kungsholmens

stadsdelsförvaltning, Södermalms stadsdelsförvaltning, kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen, fastighetskontoret och Stockholms stadshus AB är positiva till att en utbyggnad av tunnelbanan sker i enlighet med Sverigeförhandlingens ramavtal 6. Utbyggnaden ligger också i linje med vad som framgår av kommunfullmäktiges budget för 2024. Kontoret lyfter även fram att tunnelbanan till Älvsjö kommer att bidra till ett mer robust kollektivtrafiksystem som kommer att binda samman delar av staden som är dåligt kollektivtrafikförsörjda med större knutpunkter och nya stadsdelar. Detta kommer att ha en positiv inverkan på staden i stort och kan bidra till ökad hållbar tillgänglighet, minskad segregation och stärker näringslivets utveckling.

För att skapa goda förutsättningar för en bra integrering av stationer i kommande bostadskvarter anser kontoren att det är viktigt att det går att bygga intill och ovanpå stationsentréerna samt andra anläggningar som tillhör tunnelbanan. Kontoren anser att dialogen och det nära samarbetet mellan FUT, staden och berörda byggaktörer måste fortsätta.

I tjänsteutlåtandet framför kontoren vikten av att studera hur etableringsytorna utformas, så att områdena kring dessa platser blir trygga, orienterbara och trevliga platser under den långa genomförandetiden. Vidare önskar kontoren en fortsatt dialog med FUT för att säkerställa att arbetsytorna nyttjas effektivt genom hela genomförandetiden. Det behövs en dialog om hur det tillfälliga markanspråket kan minskas över tid menar kontoren.

Kontoren konstaterar att det inom flera av de redovisade arbetsområdena finns särskilt värdefulla träd och påpekar att avstånd till dessa träd samt deras rotsystem behöver beaktas i samråd med staden.

I samband med de kommande ansökningarna om servitut anser kontoren att skyddszonerna runt tunnelbanans anläggningar behöver utformas gemensamt med staden.

Kontoren efterfrågar att gestaltningsprogrammet kompletteras med en mer detaljerad visualisering av alla stationsbyggnader, överbyggnadsschakt, brandgasschakt, luftutbytesschakt samt tunnelmynningar vid arbetstunnlar i nästa skede av arbetsprocessen.

Rörande teknikbyggnaden på Långholmen, (som är den plats som ovan mark påverkas av tunnelbanan inom Södermalms stadsdelsområde), framför kontoren att det är en utmaning att hitta en lämplig plats för en sådan byggnad på ön. Teknikbyggnadens storlek (cirka 160 kvadratmeter) riskerar att göra stor inverkan på

kultur, natur och rekreativa värden i området menar kontoren och tycker det är positivt om byggnaden kläs in i grönska så som visas i planprogrammets visualiseringar. En inklädnad av byggnaden skulle vara positivt för upplevelsen av parkrummet omkring byggnaden anser kontoren.

För att bibehålla dagens parkupplevelse i så stor utsträckning som möjligt önskar kontoren att gångvägen, som ska trafikeras av teknikbyggnadens servicefordon, även fortsättningsvis består av grus. Kontoren lyfter fram att gångvägen även i framtiden måste vara trafiksäker då en mindre lekplats ligger i direkt anslutning och det är många som rör sig i området.

Vidare informerar kontoren om att de för teknikbyggnaden kommer att bevaka frågorna om eventuella skyddsavstånd och skyddsåtgärder för elektromagnetiska fält och bullerpåverkan, för att det ska bli en minimal påverkan på omgivningen. Kontoren förutsätter att FUT hanterar detta i nästkommande skede av planeringen och i nära samverkan med staden.

Kontoren skriver också att den föreslagna platsen för teknikbyggnaden delvis ligger på en yta som arrenderas ut till Heleneborgs båtklubb vintertid och till husbilscampingen sommartid. Byggnaden kommer att innebära negativa konsekvenser för verksamheterna under båda produktions- och driftskede uppger kontoren, eftersom byggnaden kommer att påverka uppställningsytor och tillgänglighet till platsen. Med hänsyn till den begränsade marktillgången i området bedöms det av kontoren som svårt att uppbringa ersättningsytor för de båtuppställningsplatser som försvinner som en konsekvens av förslaget. Med anledning av detta förutsätter kontoren att FUT i den fortsatta planeringen av byggnaden har nära samverkan med befintliga verksamheter och nyttjanderättshavare i området.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Esther Östin
Stadsmiljöchef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Samråd om ny tunnelbana till Älvsjö. Remiss från Region Stockholm, SÖD 2024/654. Gemensamt tjänsteutlåtande av stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, Hägersten-Älvsjös stadsdelsförvaltning, Kungsholmens stadsdelsförvaltning, Södermalms stadsdelsförvaltning, kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen, fastighetskontoret och Stockholms stadshus AB.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2024-09-02
Esther Östin, Stadsmiljöchef	2024-09-02